

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSE RATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Hristos în școală

(+). Profesorii de religie ortodoxă din țară s'au întrunit zilele trecute la Mănăstirea Dealul, sub prezidenția p.atriarh Miron, în congres, discutând felurite probleme privitor la învățământul religios. Incheierea la care s'a ajuns e singura la care se putea ajunge: Hristos trebuie adus, ca Măestru suveran, în toate școlile. Altfel ne așteaptă prăpădul.

De perfect acord. Biserica Romei a accentuat cu mult înainte de pedagogul W. Rein, la care se provoacă p.atriarh, însemnătatea școlii creștine întru promovarea sănătății sufletești a poporului. Ea este doar' cea dintâi care ridică vetre de lumină cărturăricească pe lângă bisericile și mănăstirile sale, la sate ca și la orașe. Asta încă într'o vreme când căpetenii de oștiri și capete încoronate credeau mare lucru să-și știe tremura iscălitura pe hrisoave și firmane... Și din ogașa aceasta de largă înțelegere pentru rosturile școlii biserica n'a ieșit niciodată. Ba a mers până acolo că nu odată a lăsat fără sălaș slujitorii altarelor, și lăcașurile de închinare fără podoabele cuvenite, numai să poată înzestra, după puteri și peste puteri, pe cea pe care o socotia de fiică a sa. Vlădicii noștri, și ei, cel puțin cei de dincoace, uniți și neuniți, la fel cu cei francezi (a căror convingere, plastic exprimată, o redăm după ep. Lecomte de Amiens), au ținut cu dărzenie neînfrântă la credința: Școlile creștine sunt tot atât de necesare ca bisericile. Și puțin înseamnă să ai biserică, dacă rămân goale. Cum ar și rămânea, dacă s'ar umplea singur școlile din cari a fost surghiunit învățământul creștin.

Unii își uită; chiar și dintre cei cu oarecare dragoste de lege, ori se fac că-și uită acest lucru tulburător pentru o conștiință cât de cât trează. Într'aceea dușmanii crezului creștin lucră din răsuputeri pentru acapararea în întregime a învățământului, bine știind că printr'asta pun stăpânire pe tineret, și cine are de partea sa tineretul, are viitorul. S'ai bă monopolul învățământului: acesta-i visul de aur al francmasoneriei. În congresul din 1924 al Marelui Orient s'a spus răspicat: „Legea instrucțiunii publice e cea dintâi dintre toate legile sociale. Fără de ea nici un progres nu-i cu putință... La temelia statului stau milioane și milioane de conștiințe individuale; aceste conștiințe trebuiesc perfecționate în primul rând. Revoluția trebuie făcută mai întâiu în inimă și în spirit... Și cei din loje, știm, sunt de o consecvență diabolică; în Franța ca în Spania, și la noi ca în Mexico; numai s'apuce la depline puteri.

Ceeace la noi, încă nu-i cazul. Dar ar trebui să fim orbi ca să nu vedem încetăru suntem mănăși. Tocmai de aceea să dăm din vreme semnele priceperii, și să acționăm înainte de ce am fi puși în fața faptelor împlinite. Vorba e bună și ea; scrisul așigderia. Dar fapta le întrece pe toate. Părinții creștini ai Spaniei actuale au creiat a nu știu câtea minune a vremii: SADEL-ul. Adecă: Sociedad Anonima de Ensenanza Libre = Societatea Anonimă pentru Învățământul Liber. În fruntea ei stă un mirean. Membrii: părinți dreptcredincioși. Scopul: susținerea de școli secundare categoric creștine. (Profesorii toți sunt călugări, foști profesori până la răsturnările revoluționare de acum trei ani, și cari acum se prezintă la ore îmbrăcați civil). Isoarele de venit: jertfelnicia părinților. — Noi așteptăm cataclismul, ca să ne desmorțim? Să nu fie! Tela praevisa minus nocent. Avem atâtea posibilități de a ne manifesta și face auzită dorința. Uniți și ortodocși, umăr la umăr, să luptăm pentru idealul: Hristos în școală.

Imperativele frăției

Isbânzile răului — Temeliile păcii trainice — Datorințe de frate

de prof. DUMITRU NEDA

Viș de totdeauna și sfânt al creștinătății curate: să fie frații împreună. Zădărnicit însă mereu în cursul vremilor de răutatea veșnic în treabă rodnică. Și cu toate acestea reluat și ținut fără încetare de cele trei surori p.ogorite în lumea sufletelor bune din ceriu; de credință, nădejde și iubire. Indeosebi de cea mai mare dintre ele, de iubire. Cărea, precum știm din descoperire dumnezeiască, niciodată nu scade, oricâți nămeși îi vor troeni cărarea, și orice munți îi vor închide zările. Ba cu îngrămădirea piedecilor îi crește și mai mult zelul; stăruie în dorința sa, își caută tovarăși de luptă aprigă, nu pierde o clipită din vedere pe cei dragi inimii sale, se face totul tuturor, numai să-i poată câștiga pentru căile Celui ce stăpânește întru slăvile cereștil, de unde zi și noapte cerșează milă și binecuvântare peste strădanille sale.

Tactica aceasta e singura dela care se pot aștepta isbânzi în războiul cu rățacirea înstăpânită pe țărîmul conștiințelor. Păretele despărțitor într'ale crezului nu-l vor dărîma nici argușille în mântăluță științifică, nici apucăturile diplomatice, și cu atât mai puțin șiretlicurile de altă natură, ori violența, sub oricare aspect al ei. Aici are putere o singură armă: dragostea luminată și călîită în focul rugăciunii. Asta le-o leagă de suflet înainte de toate dreptcredincioșilor și Capul creștinătății integrale: „Christifidelium supplicationes studiosae impetrent... ut dissidentes universi ad unum Iesu Christi ovile auspicate reducatur“ cum atât de plastic sună îndemnul scrisorii apostolice *Quod superiore anno*, prin carea s'a inaugurat jubileul „Extra Urbem“ în care tocmai ne aflăm, începând cu a opta zi după Paștile apusene din acest an. — S'ar putea să sune în pustiu glasul Părintelui dela Roma?

Barierile ridicate, cu vremea, în calea gândului unirii, sunt redutabile; e drept. Atâtea vifore au bătut și atâtea erezii și-au infiltrat otrava în acest Răsărit smuls din legăturile ascultării și iubirii cu scaunul vârhovnicului Petre. Și mai ales Cetatea lui Constantin, cea care până la cer s'a sumeșit, ca până la iad să fie apoi umilită de păgân, teatrul cător răsămirițe păcătoase n'a fost! Abia scoasă din umbră, și e cap de răutăți: vlădicii ei arleni, dela 343—382, o rup de Roma; după osândirea sf. Ioan Gurădeaur se retrânșează din nou, unsprezece ani de zile, în schismă îndărătnică; patriarhul Acacie o ține și el, vreme de treizeci și patru de ani, în aceleași îngrădiri ale desbinării; dela 640—641 Constantinopolul e monotellit, dela 761—787 e iconoclast. Așa că, — fără să mai pomenim o serie de alte

rapturi trecătoare — numai dela moartea împăratului Constantin și până la sfârșitul ereziei iconoclaste, „Noua Romă“ a dus-o în desbinare de cea Veche timp de 232 ani, numărând, în decurs de cinci veacuri, nouăsprezece ierarhi eretici, osândiți de săboare ecumenice, respectiv răsvrățiți împotriva hotărîrilor aceloră. (C. Quénet).

Și, mărturie-i istoria, nici vremile ce-au urmat până la Kerularie, și după el, n'au fost cu mult mai limpezi. Mai ales că nici cruciații n'au prea fost, în totdeauna, cu crucea în sân, și s'a nimerit să calce cu stângul și câte-un Papă nu destul de atent la susceptibilități plus-minusve îndreptățite. Așa face Sergiu III, care depune pe cucernicul și curajosul patriarh Nicolae Misticul, ca să fie pe placul basileusului Leon VI; așa Ioan XI, recunoscând de patriarh pe Theophilact, un băiețandru de 16 ani; așa Nicolae III, care forțează introducerea lui Filioque în crezul bizantin. Așa sus, așa jos; așa de o parte, așa, mutatis mutandis, de alta; așa până atunci, cam așa de atunci încoace. Într'aceea rănile s'au tot înveninat, prăpastiile s'au tot adâncit, haina lui Hristos cea fără cusătură a fost mereu sfărțită. Azi ortodoxia disidentă cuprinde nu mai puțin de treizeci și trei de biserici autocefale, cu unitatea dogmatică pe care o cunoaștem; un gând și o inimă însă în vrășmășia față de Roma.

În fața acestei realități dureroase iubirea de frate își are imperativul său categoric: Cei înstrăinați trebuiesc plasați în centrul preocupărilor noastre celor mai precumpănitoare. Trebuie să ne interesăm cu drag de ei, ca să cunoaștem și binele ce se află la ei, și să ne rugăm mult-mult pentru luminarea și întoarcerea lor. Numai cunoscându-i în luminile rugăciunii îi vom iubi sincer și-i vom apropia de Biserica al cărei suflet dovedim prin faptele iubirii că-l avem. Incercări de unire s'au făcut destule; la Lyon și Florența s'a pus capăt în toată legea desbinării. Și totuși trăinicile și roduri n'au adus, tocmai pentru că le lipsiau cele două temelii indispensabile: cunoașterea împrumutată și dragostea. „Reunirea — zicea Preaf. Părinte Piu XI acum câțiva ani unei cete de studenți universitari, — reclamă neapărat cunoaștere și iubire reciprocă. Cunoaștere, pentru că se poate spune că dacă opera unirii-din-nou s'a zădărnicit de atâtea ori, asta în mare parte s'a datorat faptului că părțile nu se cunoșteau. Când sunt prejudecăți de ambele părți, trebuie ca aceste prejudecăți să cadă. E de necrezut ce greșeli și echivocuri persistă între frații despărțiți, din Răsărit, și se repetă mereu, privitor la biserica Romei.

Dar și catolicilor le lipsește câteodată dreapta apreciere a fraților lor desbinați; le lipsește câteodată pietatea fraternală, pentru că le lipsește cunoștința. (L'Osservatore Romano, Nr. 22.508).

— Destul de fără ocolșuri, și precis, nu-i așa? Pe cât știm au sosit deja Instrucțiunile Congregației Orientale cu amănunte la felul cum au să țină Răsăritenii uniți jubileul „Extrc Urbem” ca să aibă parte de toate harurile lui. Se vor da prin urmare, cât de în curând, îndrumări mai înalte în cauză. Nu vor lipsi la nici un caz rugăciunile, „ad intentionem Summi Pontificis”. După cele de mai sus e de prisos să se mai insiste asupra faptului că una dintre cele mai scumpe intențiuni a Sf. Părinte e revenirea răsăritenilor disidenți la staulul Domnului, ca să se implinească voia Lui: să fie o turmă și un păstor.

Slujbașii altarelor nu vor putea face, deci, lucru mai bun decât învățând mulțimile credincioșilor noștri să se roage cu toată căldura sufletului lor la Părintele luminii pentru frații de sânge și de limbă cari, fără să fie ei vinovați cu ceva, sunt ținuți înafara unei ascultări făgăduite sărbătorește și subscrise, încă la 1439, în plin săbor ecumenic, de Damian, mitropolitul Moldovei, ca reprezentant al bisericii române, și ca tovarășul său de drum și de supușenie canonică față de Sf. Scaun, protopopul Constantin; legătura ce obligă în conștiință, dat fiind că nime și nici-când n'a căutat și n'a căpătat deslegare, sobornicește leguită, dela ea. Caz identic cu al Rușilor, relevat de marele gânditor V. Soloviev. Scrie adecă acest filozof teolog și istoric consumat: „Rusia nu s'a despărțit formal și în regulă de Biserica catolică; sub acest raport ea se găsește într-o stare nedecisă și anormală, eminentemente favorabilă unirii. Doctrinile false și anticatolice, propuse în seminarile și academile noastre teologice, n'au nici un caracter obligatoriu pentru corpul Bis. ruse și nu ating câtuși de puțin credința poporului. Cărmuirea bisericească din Rusia, ilegală, schismatică și anatematizată (*lata sententia*) prin canonul trei al săborului ecumenic al șaptelea, e lăpădată

formal de o parte considerabilă a Rușilor ortodocși (staroviejki) și n'a fost primită de ceilalți decât fără voie și în lipsă de ceva mai bun. Pobedonosceff-ii și Tolstoi-ii reprezintă tot așa de puțin Rusia, cum d'aldé Floquet, Goblet și Freycinet reprezintă Franța”. (Rânduri scrise la 1886, și citate de P. d'Herbigny în lucrarea: *Un Newman russe*). — Un titlu mai mult și pentru noi să asaltăm cerul cu rugăciuni fierbinți, obștești, și cu aducere de jertfe euharistice pentru cei ce nu pot să nu ne fie dragi, pe două titluri: ca frați și ca cei ce ispășesc o rătăcire care nu-i a lor de aproape cinci veacuri. Degândesc ca noi, de nu gândesc.

„Astra” la Făgetul Târnavei Mici.

În cadre sărbătorești, și cu sufletul de totdeauna, *despărțământul Blaj al „Astrei”* și-a ținut Duminică trecută *adunarea generală* de acest an în Făgetul nașterii d. Ion Bianu, președ. Academiei Române, și atâtor alți intelectuali de seamă, ieșiți din rândurile acestor săteni de bine, viguroși sufletește și trupește. Chiar și punctul central al solemnităților zilei a fost pomenirea cu laudă a marelui mecenat *Dr. Cornel Păcuraru-Bianu*, un fiu al comunei, căruia „Astra” recunoscătoare, i-a ridicat aci un monument simpatic, ce a fost sfințit din acest prilej.

Serbările s'au început cu slujba dumnezească, oficiată de pâr. Banea, preotul locului și pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, care a rostit cuvântarea bisericească pentru lumea credincioșilor ce trăiau biserica, și erau numai ochi și urechi. După sf. slujbă toată lumea se îndreaptă, în procesiune, spre cimitir, unde se face parastasul pentru † *Dr. Cornel Păcuraru-Bianu*, a cărui figură de pilduitoare înțelegere și jertfelnicie e prinsă în linii vii și impresionante de d. *Dr. Vasile Bologa* dela „Astra” sibiană și d. *Alex. Lupeanu-Melin*, președintele *despărțământului Blaj al „Astrei”*. Le răspunde pâr. A. Banea, în numele păstorilor săi.

După masă *adunarea generală* a *despărțământului*. Vorbește, plastic și captivant, d. *Alex. Lupeanu-Melin*, despre rosturile din

trecut, prezent și viitor, ale organizației ce tot mai activează și aci. Se cetesc rapoartele secretarului (d. Dr. Coriolan Suciu) și a casierului (d. Gregoriu Pădureanu), după care urmează conferința prof. Nicolae Comșia (găgețan de naștere) despre oamenii mari ai neamului. Mai vorbesc și dd. Dr. V. Bologa și Simion Gîznavu, prefectul județean, după care se formează *comisiile* pentru jocurile naționale, sporturi și expoziția de copii, ca să se aleagă cei vrednici de cinste deosebită, și să fie premiați, spre lauda lor și încurajarea tuturor.

— Ceeace se și face apoi, cu grija cuvenită, plecarea din sat se face târziu în noapte, după cina dela primărie, unde a fost și prânzul osteneala ospătării avându-o d. notar Hama și doamna.

Patriarhul și Voevodul

Insemnări pe marginea acțiunii de organizare a Romilor

(—). Cu prietenii noștri de culoare brunetă-închisă am trăit din moși strămoși în minunată bunăînțelegere. Pe scripca lor bătrână, ei ne-au cântat durerea și bucuria. Vocea bună, ospăț și petrecanie fără ei nu se poate închipui. Cum nelipsită este, în fiecare comună, muzica ciocanului lor de fierari iscusii.

Le-am zis „șigani”, nu cu răutate. Ci așa le-am pomenit numele și altul n'am știut. Acum ei cer să le zicem „Romi”, ceea ce însemna „om” și, cu puțină bunăvoință, „liberator de libertate”. Fie așa, dacă le mai place. Cu „Romel” va fi ceva mai greu; că prea vrea să fie fiecare din ele o adevărată „Romă în carne și oase. Dar ne vom obișnui și cu asta, de dragul păcii.

Date fiind aceste sentimente ale noastre față de neamul artiștilor Romi, nu putem decât să ne bucurăm de mișcarea națională, de emancipare și progres, ce se semnaleză în mijlocul lor. Îl dorim succes și pentru binele lor și pentru binele țării, ai cărei cetățeni sînt. Este datoria statului, și în același timp datorită

Foia „Unirii”

Pro memoria

— La moartea † Iunie Br. Micu —

de **Dr. Victor Macavelu**
canonic mitropolitan

Bine, slugă bună și credincioasă! Peste puțin fost-ai credincios — peste multe te voi pune! Intră într-o bucuria Domnului tău. Mateiu 25. 21.

Nu au trecut nici 6 luni, de când în incinta acestei Catedrale mitropolitane, în fața acestui sfânt altar, pentru a treia oară se slujește iarăși prohodul unuia dintre aleșii preoți ai Blajului. — De două zile, clopotele Catedralei răsună de nou, anunțând moartea unui credincios slujitor al Domnului și îndemnându-ne pe toți, să ne rugăm pentru sufletul celui ce, iată, repet, este al treilea, în ultima jumătate de an, care se mută dintre noi, trecând la locașul de veci!

Ziua din urmă a anului trecut 1933 a văzut aci trupul rece al aceluia care a fost canonicul Ioan Coltor! — Cu câteva săptămâni în urmă, ziua de 24 Aprilie a fost martora prohodului tostului vicar general-prelat Dr. Ambrosie Cheșianu! — Iar astăzi, cu toții stăm în jurul sicriului, care cuprinde osămintele pământești ale aceluia care a fost, până alaltăieri dimineața, la ora 6, directorul Cancelariei mitropolitane,

asesorul consistorial, camerariul papal și decoratul cu „Răsplata Muncii pentru Biserica cl. I. — fratele în Hristos și prietinel bun al multora din noi, *Iunie Br. Micu*.

Încă unul din cei mai harnici muncitori în ogorul bisericii și al neamului, ne părăsește. — *Încă* unul, pe care ne obișnuisem să-l știm și să-l vedem la masa de scris a Cancelariei Mitropolitane, zi de zi, de dimineața dela 8—8^{1/2}, până seara la ora 6! — *Încă* unul care părea congrescut cu slujba ce încrederea mai marilor săi i-a încredințat-o, și pe care și-o împlinea cu punctualitate de ceasornic, cu hărnicie de albină, cu devotament și cu credință de apostol ori de mucenic, și cu o modestie de viorea.

Iunie Br. Micu nu mai este între noi, decât cu rămășițele-i, cari încă peste câte va clipe vor dispăre în sânul pământului.

„Pământ ești, și în pământ te vei întoarce” — așa sună porunca Creatorului. Și cu adevărat, aceasta este calea, pe care toți muritorii, trebuie să o călcăm, pentru a ne apropia și a ajunge la ținta noastră finală, care este *dincolo de acest pământ, dincolo de aceasta viață pământească, dincolo de necazurile și suferințele ei, de iluziile și desiluziile, dincolo de bucuriile și amărăciunile, de plăcerile trecătoare și deșerte este ale acestei vieți* —, spre odihna de veci, spre locul luminos, spre locul cu verdeață, spre locul de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea noastră de aci.

Ferice, de celce își dă samă, că ținta adevărată a omului nu este pe acest pământ, că pe acest pământ suntem numai niște trecători

cari călătorim spre o țintă depărtată, spre culme de munte, spre care mereu trebuie să ținem ațintite privirile noastre, pentru că să nu rătăcim cărarea, să nu pierdem drumul ce duce la ea. — Căci drumul acestei vieți duce pe plaiuri pline de amăgiri, pline de primejdii, și adesea, un pas greșit, o privire uitată pe o floare ce a răsărit într-un ochiu de mocirlă, o piatră ce ne stă în drum, adesea arșița zilei ori frigul nopții ne amorțește membrele și voința, și suntem pierduți, ne-am răsturnat în prăpastia fără de fund și fără de scăpare!

Ferice mai ales de acela care și-a putut câștiga aceasta *fermă convingere, aceasta credință* că la capetul vieții pământești ne așteaptă cu certitudine cealaltă, *adevărată viață, și adevărata odihna*, pe care Domnul a făgăduit celor care *slujesc Lui, celor care împlinesc poruncile Lui* celor cari — ori unde ar fi puși — își împlinesc slujba și datorința lor.

Ferice de acela, pentru că, pe unul ca acesta la capetul acestei vieți trecătoare îl așteaptă viața cea fără de sfârșit! La capetul sbuciumărilor de pe acest pământ, *dincolo*, este odihna statornică a cerului, unde vederea față la fața a lui Dumnezeu va șterge toată lacrima dela toată fața, unde lumina nu va mai fi amestecată cu întunec, seninul cu nouri, plăcerile și bucuriile nu vor mai fi numai de o clipă, ci veșnice și nemărginite, cum veșnic și nemărginit este însuși Dumnezeu. Unde vom primi adevărata recompensă și răsplată a tuturor necazurilor și durerilor și suferințelor de pe acest pământ.

Vorbind de aceasta fericire, și *apostol* Pavel

socială și creștinească a noastră a tuturor, să le stăm într'ajutor în aceste străduințe sănătoase. — Nu putem avea, deci, decât cuvinte bune pentru „Uniunea Generală a Romilor din România”, ale cărei statute au fost aprobate în 16 Ndemvrie 1933 de Tribunalul Ilfov. Cu condițiunea, de sigur, ca ea să fie condusă bine, cinstit și cu pricepere, spre realizarea scopurilor culturale și sociale fixate în statute. — La fel vom spune despre toate organizațiile regionale și locale, cari se organizează acum în diferitele părți ale țării, sub directiva și prin străduințele uniunii.

Mișcarea este încă la începutul ei. Ar fi prematur să-i facem judecata. E bine totuși să fie petrecută cu atențiune, ca să nu devieze dela rosturile sale adevărate. Ori, chiar dela început se naște în jurul întregii mișcări o mică nedumerire.

Pe „statutul și regulamentul” uniunii, tipărit la București, strălucește chipul lui Lăzurică, în stema căruia se găsesc următorii titluri: „Publicist; Președintele Uniunii Generale a Romilor din România; Misionar al Bisericii Ortodoxe Române; Voevod al Romilor”. Foarte pompos și foarte sunător. Așa cum cere fantasia de artiști a cetățenilor. Înțelegem perfect să-și zică Lăzurică și Voevod, fiindcă nu-l credem „subversiv”. Dar de ce și-o fi zicând „misionar al Bisericii ortodoxe Române”, nu prea știm. Așa numai din aer nu și o fi luat această apostolie. I-s'a dat. De cine? Numai de patriarhia din București i-s'a putut da. Ni-se spune chiar, că „voevodul” și „belzadelele” lui arată pretutindeni adevărate patalamale dela Patriarhie, care le dă fel de fel de instrucțiuni. — În statute însă se accentuează că toți membrii uniunii sunt datorți „să lupte pentru biserica noastră ortodoxă, disprețuind sectele ce încearcă să corupă sufletele noastre”. Iar porunca a 5-a din cele zece ale Romilor sună: „Să aperi Biserica ortodoxă”. Intre membrii de onoare a uniunii cel dintâi e Patriarhul.

Este clar prin urmare, că întreaga mișcare a Romilor pornește dela Patriarhie. N'avem

nimic de zis. E dreptul ei. Dacă o face din spirit creștinesc și pentru a feri pe Romi de primejdia sectelor, bine face. Dacă îi dă lui Lăzurică bani să cumpere automobil pentru propagandă și dacă Lăzurică nu cumpără mașină și nici bani nu mai are, așa că Patriarhia — spune — a trebuit să-l dea în judecată și Romii, infurțați, i-au dat jos din președinție, constatând că nici nu este Rom adevărat, ci unul de contrabandă, iarăși nu ne privește. Treaba Patriarhului și a Voevodului.

Dacă însă, în marginea acestor preocupări romi-ortodoxe s'ar furia și un mic gând de prozelitism, am avea și noi ceva de spus. Fiindcă, de, ne avem și noi Romii noștri, cari nu vreau să ne părăsească. Și cari vrea totuși să fie „Romi” buni, militând pentru înălțarea neamului lor. Pe amândouă însă, în felul acesta nu l-ar putea împăca.

Ne place să credem, că e o simplă scăpare din vedere. Patriarhia nu se poate dimitte până la atâta: să facă prozelitism din mișcarea națională a Romilor. De aceea, sperăm, Uniunea va modifica statutul în articolele ce privesc biserica, înculcând tuturor Romilor datoria de a ține cu tărie la religia pe care o au. — E în interesul mișcării lor!

Deziderate demne. Ne gândim la multe dintre cele treizeci la număr, cuprinse în moțiunea congresului general al clerului ortodox, ținut de curând la București. Așa sunt, bunăoară, următoarele deziderate:

Să se recunoască și preoților dreptul la salar fix, nominal, cu sporurile, gradațiile și dreptul la pensionare; să se șteargă cele două curbe speciale, aplicate subvenționării clerului; să se prevadă în budget parohiale vacante și să se creeze parohii budgetare noi; să nu se uite nici posturile de cântăreți, mai ales cele din Secuime, nu; învățământului religios să i-se dea atenția și respectul cuvenit; participarea învățătorului la biserică împreună cu copiii să intre în obligația de catedră; să fie riguros cenzurate filmele de cinematograf și cărțile de lectură; să se ajute formarea și sus-

ținerea unor echipe de misionari ambulanți; dascălii sectanți să fie sancționați; să se abroge art. 45 din legea regimului general al Cultelor, care a legiferat ateismul la noi; să nu se legifereze avortul; să se interzică oficierea slujbelor ortodoxe la crematoriu, ș. a.

La moțiunea aceasta s'a ajuns după numeroase felurite și mai mult ori mai puțin agitate debateri, în urma cuvântărilor rostitite (Popescu-Pasărea; Anghelescu-Brălla; Mitrop. Gurie al Basarabiei; prof. univ. Iordăchescu; Tudor Popescu; prof. univ. I. G. Savin; D. Borolanu, ș. a.). A provocat replica, în chestie personală, a Preasf. Vartolomeu al Râmnicului, remarca păr. D. Rădulescu: Episcopatul ortodox, de câțeva vreme, e absent la toate prefacerile subvenționate în biserică. Incolo: atmosferă mult mai liniștită ca alte dăți, cu prilejuri similare.

Știri mărunte

Oaspeți iluștri. Săptămâna aceasta Blajul s'a bucurat de prezența a patru personaje dintre cele mai iluștre ale vieții noastre bisericesti și politice. Preasf. Iuliu al Clujului, după o sf. liturghie arhierescă în catedrală, a petrecut în tovărășia foștilor săi colegi de liceu, promoția de acum treizeci de ani; d. Iuliu Maniu, fostul premier s'a abătut pe aci în treacăt, în cauze personale; Preasf. Alexandru al Lugojului, a venit să slujească prohodul rap. Iuniu Brut Micu, iar I. P. S. Valeriu al Orăzii se află încă la noi în vederea hirotonirii câtorva candidați la preoție.

† Iuniu Brut Micu. După patruzeci de ani și mai bine părăsește și acest mucenic al datoriei cancelaria mitropolitană, de lângă masa de lucru a căreia numai moartea l'a deslipit. Din viață trece relativ de timpuriu — s'a născut la Șarmășel, în 1869, — dar lăsând după sine urme de lumină cari nu se vor șterge nici din amintirea celor ce l'au cunoscut, nici din cartea vieții. Pomenirea lui

nu găsește alte cuvinte, pentru a o descrie, de cât că „ochiul de om nu a văzut, și ureche de om nu a auzit, și la inima omului nu a pătruns ceea ce Dumnezeu a gătit celorce îl iubesc pe el!”

Să nu deplângem deci, J. A. pe adormiții în Domnul, a căror viață de pe acest pământ ne dă încrederea, că trecând de aci, se vor bucura de darul și de gloria, ce Dumnezeu a promis-o celorce „umblă întru nerăutate și celorce mădăjduesc întrînsul!”

Adormitul în Domnul, I. Br. Micu, după a noastră judecată, încă a fost unul dintre cei cari nădejdea lor întru Domnul și-au pus-o!

Născut în Șarmășel la 15 Octomvrie 1869 din familia preoțească a lui Ioan Micu și Irina n. Caliani, din neamul, care a mai dat bisericii noastre în ultima jumătate de veac, încă doi distinși preoți — pe canonicul Alexandru Micu și pe profesorul de teologie, mai târziu proto-popul Albei Iuliei Simion Micu — tinărul Iuniu Brut, după terminarea liceului și luarea bacalaureatului la liceul din Blaj intră în Seminarul teologic din Blaj, pe care îl termină, cu note distinse, în vara anului 1892. — În același an, toamna, cu 1 Septemvrie este numit practicant la Oficiul Arhidiecezan, în slujba Consistorului Mitropolitan unde rămâne vreme de 42 ani — avansând rând pe rând: actuar, vicanotar II, vicanotar I, apoi la 1910 protonotar consistorial, iar la 1913 director al Cancelariei, slujbă, în care l-a găsit clipa din urmă, slujbă de al cărei mers se interesa și în cursul ultimelor săptămâni ale boalei, când nu mai putea scrie decât scările dela locuința sa, slujbă ale cărei

probleme, cari erau ale bisericii noastre întregi, îl preocupau mereu și în cursul nopților de nesomn, și în fantazările de febră, pe cari îi le producea boala, în ultimele ei zile.

Vă dați seamă, J. A. ce înseamnă 42 de ani, la aceeași masă de scris? 42 de ani, zi de zi, într-o zi ca în cealaltă — nepdrmițându-și decât în anii din urmă câte un scurt concediu de 2—3 săptămâni, pentru a-și mai desțepeni oasele, a-și trata un început de reumatism, ori pentru a-și cerceta niște rudeni, ori a vedea timp de câte-va zile capitala țării celei nouă.

42 de ani — punctual, ca un ceasornic, în mijlocul miilor de scrisori și dosare, de „cauze” consistoriale și de probleme, cu cari se identificase și se confundase — pentruca numai aceia, cari îl vedeam acolo zilnic, gârbovit asupra mesei de de scris, cu peana în mână, să poată aprecia munca și jertfa de sine și despersonalizarea, legată de slujba unei cancelarii, ca cea metropolitană!

Nici nu se poate închipui, că cineva să suporte atâta vreme, o astfel de slujbă, decât numai dacă a fost înzestrat cu o sănătate de fier, ca a repausatului, și dacă darul lui Dumnezeu nu l-ar fi ajutat și nu i-ar fi dat tăria de a rezista și de a sta cu vrednicie la postul, la care a fost chemat de mai marii săi.

Firește că în tot acest răstimp Iuniu Brut Micu a purtat și alte slujbe și a avut și alte încredințări:

Referent și asesor consistorial și la Tribunalele matrimoniale pentru Arhidieceză și diecezele sufragane, președinte al Economatului

Curții metropolitane, protodiacon al catedralei, profesor și director al cursurilor de cântăreți bisericesti ce s'au ținut aci la Blaj de prin anii 1923 începând, cu oarecari întreruperi până în 1930/1 — delegat metropolitan, pentru o anchetă, pentru o binecuvântare de biserică, pentru o întoducere de preot ori protopop — în ultimul timp notar, al Conferințelor episcopilor noștri, membru în Consiliul de administrație al băncii „Patria” etc. etc. — slujbe și încredințări pe cari le-a îndeplinit spre cea mai deplină mulțumire a tuturor și mai ales a superioilor săi, dintre cari Arhierul de astăzi I. P. S. Metropolitanul Suciu l-a găsit vrednic, ca să-l propună spre distingere cu titlul de Camerar secret supranumerar al Sfintei Sale Pontificelui Piu XI, premiat și cu medalia cl. I Răsplata muncii pentru Biserică, primită dela guvernul României Mari. — Și dacă nu ar fi intervenit, în ultimele luni, boala grea, de care se știa că nu este scăpare, astăzi poate Iuliu Brut Micu era și el unul dintre membrii Ven. Capitlu Metropolitan die Blaj.

Firește că a trecut și el prin tot calvarul vieții și al suferințelor omenești.

Căsătorit la 7 Septemvrie 1899 cu Maria fiica fostului comerciant Bazil Turcu din Blaj — după abia 6 ani de fericită căsătorie rămâne văduv — pentruca toată viața să păstreze curată amintirea soției sale, la aniversarea morții, căreia, an de an, se îngrijea că să se slujească un parastas.

Poate că așa a voit Dumnezeu, ca deslegat fiind de această legătură pământescă, cu atât mai mult I. Br. Micu să-și poată închina și mai

cu lauda deplin meritată a făcut-o, lângă catafalcul celui adormit, pâr. Dr. V. Macaveiu, în prezența unui public ce înțesa catedrala. O dăm și noi în »Foița« acestui număr. — Iar pe cel răposat odihnească-l Domnul întru lumina cea neîmbătrânitoare!

Pelerinaje pe teritoriul Eparhiei de Nord. Ultima circulară dela Baiamare anunță că, în cursul acestui an, pe teritoriul numitei eparhii, se vor ține trei pelerinaje. Și anume: la *Măndstirea Bixadului* în 29 Iunie c., de praznicul SS. apostoli Petru și Pavel; la *Măndstirea Moiseului* în 15 August, de Adormirea Preacuratei, și la biserica votivă dela *Șișești* în 8 Septembrie, de Nașterea Preacuratei. La toate aceste trei mari și sfinte solemnități va participa, prezidându-le, însuși preasf. *Alex. Rusu*, episcopul eparhiot.

Ministrul de externe al Franței în vizită diplomatică la noi. De Miercuri d. *Louis Barthou*, ministru de externe francez, e oaspele Țării noastre. Pretutindenii, în calea sa spre capitală, i-s-au făcut grandioase manifestații de simpatie. În deosebi la Cluj, unde a fost primit cu un entuziasm frenetic. Din răspunsul ce a dat la cuvântul d. Dr. Drăgan, primarul orașului, reținem observația pregnantă: »Pot spune că Dvs. nu sunteți un popor tinăr, precum noi nu suntem sora Dvs. cea mai în vârstă. Suntem două popoare vechi, cu trecut bogat și glorios, al cărui destin se releagă azi prin amiciție strânsă, prin fraternitate, și prin fidelitate... Făurindu-vă unitatea națională, Dvs. sunteți chemați să jucați un rol covârșitor nu numai în relațiile balcanice, ci și în raporturile mari internaționale«. — Așa să fie!

Vaticanul și Spania. Înstrăinate până acum de tulburările revoluționare din anii din urmă, cele două puteri mai nou încep să se apropie. Impuls spre aceasta au dat alegerile trecute și preponderența ce și-a asigurat-o puternica organizație »Accion Popular« a catolicilor spanioli. În fața acestor realități francmasoneria a căutat să bată în retragere, iar Madridul, vrând nevrând, a trebuit să înceapă tratative cu Roma papală în vederea încheierii unui *modus vivendi*.

deplin toată viața și activitatea sa Domnului, bisericii și neamului său.

Domnului — căci, de ani nenumărați, noi nu ni-l putem închipui pe Iuliu Brut Micu despărțit de masa altarului, unde în bisericuța și acum în capela Curții metropolitane zilnic slujea sf. liturghie.

Bisericii — căreia i-a închinat tot devotamentul unui suflet muncitor și priceput, și neamului, alături de care inima lui a bătut între toate împrejurările, și căruia îi lasă din puțina sa leafă cruțată, aproape totul, ca *fundatiune de burse*, înscriindu-și în chipul acesta numele printre binefăcătorii și iubitorii de biserică și de neam.

Ce să mai spun despre *calitățile lui de om și de prieten?*

Cine l'a cunoscut numai dela distanță, cu fața serioasă, concentrat asupra slujbei sale, — nu-și poate închipui bunătatea sufletească, veselie sinceră, inima deschisă, răsul sănătos în societatea prietenilor și a rudeniilor sale, cari l-au prețuit tocmai pentru aceste calități ale sale.

De aceea mare este și durerea noastră, a rudeniilor sale numeroase, și a prietenilor săi, cari stăm astăzi copleșiți de durere în fața pierderii suferite și a loviturii primite, prin moartea lui.....

... Un cuvânt de adio le spune tuturor, — unchiului sau Dr. Andrei Micu, notar public Făgăraș, fraților, surorilor, cumnaților, cumnatului, nepoților, nepoatei, verilor — între cari numără și pe distinsul profesor universitar Ca-

Ca prim pas al acestei schimbări de front Spania și-a trimis deja la Vatican delegatul său în persoana d. *Pita Romero*, fost ministru de externe, care zilele acestea și-a prezentat Sf. Părinte scrisorile de acreditare. După care s'a prezentat la card. Pacelli, secretarul de stat al Vaticanului, cu care a și început, numaidecât, tratativele.

Locale. Vinerea viitoare, de praznicul SS. Apostoli Petru și Pavel, va predica în catedrală pâr. *Dr. Augustin Tatar*, canonic mitrop. și rector al Academiei Teologice, iar Duminică ce-i urmează, a cincina după Rusalii, va predica pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, prof. de teologie.

Terțiarii români uniți. Sunt și de acestia, — de rânduială franciscană, — grație apostolicei Părinților franciscani de rit răsăritean, dela Oradea. Duminică trecută au fost primiți la Cluj, în biserica Bob, 9 membri noi în legăturile acestui cin venerabil. Actul primirii l-a săvârșit, în cadre sărbătorești, pâr. V. Chindriș, terțiar franciscan și Sf. Sa. La începutul sf. slujbe a făcut elogiul acestui fel de viață pâr. Dr. Titus Malaiu, prof. de teologie, iar la sfârșitul ei pâr. canonic Dr. V. Bujor și-a exprimat bucuria pentru răsădirea și creșterea la noi a instituției acesteia binecuvântate. — Măine, în 24 Iunie c., vor fi tot acolo noi primiri de membri.

Rutenii și Acțiunea Catholică. Ierarhul de concepții mari, care este I. P. S. *Andrei Szepticki*, mitropolitul unit din Lemberg, are fericirea să vadă realizat încă unul din visurile sale apostolice: deschiderea unui puternic Institut general de Acțiune Catholică. Actul acesta s'a săvârșit deunăzi, cu toată solemnitatea, în cetatea de reședință a mitropolitului pomenit. Totodată s'a plănuț să se deschidă, pe rând, institute similare, în toate orașele cu scaune vlădicești rutene unite.

Ministru de finanțe, model. Țara care se poate mândri pe drept cuvânt cu un vițier cum nu are astăzi alt stat este Portugalia, iar ministrul din chestie este d. *Oliveira Salazar*. Acum șase ani, când a ajuns în fruntea departamentului pe care-l conduce și azi, avea în față spectrul bancrutei: tezaur vid, credit pierdut,

mil Negrea, pe distinsul director general și iubitor prieten Augustin Caliani, și celorlalti tuturor.

Un cuvânt de adâncă recunoștință I. P. Sf. Mitropolitului Suci, pentru încrederea specială de care l-a învrednicit în tot timpul vieții și a slujbei sale. — Un cuvânt de recunoștință P. S. S. Episcopului Nicolescu care n'a pregetat osteneala de a veni dela Lugoj, ca să pontifice prohodul unui modest prieten care i-a fost repausatul în Domnul, precum și dlui Iuliu Maniu f. primministru care a ținut să-și întrerupă călătoria spre București, spre a depune o lacrimă fierbinte și un buchet de flori, pe sicriul unui vechiu colaborator și prieten.

Un cuvânt de adio soților de muncă din Cancelaria metropolitană și din Consistor și tuturor celor ce au ținut să dea ultima onoare celui ce se duce dintre noi.

Se duce înaintea judecării celei nepărtinitoare, pentru a cărei bună reușită, el ne mai adresează și o ultimă rugămintă, cu cuvintele cântării bisericesti:

»Frații mei cei iubiți, nu mă uitați pe mine când lăudați pe Domnul, ci vă aduceți aminte de dorul și de iubirea mea; aduceți-vă aminte și de frăție, și rugați pe Dumnezeu, ca Domnul să mă odihnească cu dreptii«.

Odihnească în pace! Fie-i țărâna ușoară! Amin.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“

monedă depreciată, datorii sufocante. Cel dintâi budget al noului titular a fost însă o minune de înțelegere a realităților și de bun simț în ce privește crearea, și împărțirea banului public. În tactica sa a fost urmată a domo și de celelalte departamente. Rezultatul: Datoria flotantă plătită moneda asanată, având acum acoperire de 420% incasso metallic; budgete cu excedente reale, an de an. — Ziarul *Le Matin*, care relevă, cu binemeritată admirație, succesele acestei personalități rare, notează și împrejurarea atât de mult grațioasă: d. O. Salazar e un fel de sfânt laic.

„Resurecționiștii“ Jubilează. Tagma călugărească specific poloneză, »Resurecționiștii« și-au deschis prima casă de noviciat în regulă la 1884, în Cracovia. Ideea înființării unui ordin monahal cu membri recrutați dintre polonii emigrați în Franța, a lansat-o marele poet polonez Mieczkiewicz, emigrat și el la Paris, în 1835, unde au și realizat-o, rudimentar, PP. Semenenko și Kajsiewicz, cu o foarte restrânsă comunitate într-o casușă închiriată în strada Notre-Dame-des-Champs. Acum ordinul are 35 de case, dintre cari 14 în Europa (.6 în Polonia, 4 în Italia, 2 în Bulgaria, 2 în Viena), 11 în Statele Unite, 9 în Canada. Numărul total al membrilor se ridică la 500. Resurecționiștii își au ziarul lor propriu, *Dziennik Chicagowski*, unul din cei mai puternici stâlpi ai sufletului polonez în acele părți ale lumii. — Jubileul de cincizeci de ani va fi un popas luminos într-o bogată înaltăuire de strădanii rodnice.

Telefonul „Unirii“

D. București. Am urmărit și noi desbaterile organelor preoților ortodocși. Așa cum am putut, binețeles: în dările de seamă ale gazetelor. Care nu pot fi complete, și nu totdeauna fidele. Oricum, ele sunt suficiente pentru a justifica părerea pe care ați exprimat-o: că, adică, a planat asupra congresului o atmosferă mai obiectivă și mai puțin bătăioasă față de culte, și în special față de biserica unită, de cum obișnuisem în trecut. Nam fost atacați. Este fără îndoială, un progres. Se pare că frații își dau seama, că noi suntem răspunzători de nenorocirile în cari se află țara și, mai ales, bisericile. Și, în deosebi, încep a înțelege că nu prin luptă sectară împotriva noastră vor îndrepta aceste rele. — Atâta însă nu ajunge. Trebuie să facă frații încă un pas înainte. Să se convingă că marea nedreptate ce s'a făcut bisericilor, tratamentul inechitabil la care a fost supus clerul, a fost cu puțină tocmai din pricina neînțelegerilor și certelor dintre confesiuni. Diferența dintre ele a făcut jocul guvernelor, în special a duhului francmason, care s'a furișat nu odată la cârmă instrucțiunii și a cultelor din țară. Cunoșcând acest izvor al răului, concluzia se impune dela sine: este absolut necesară o colaborare pentru a susține, cu puteri unite, dreptele revendicări ale clerului și pentru a rezașa biserica și spiritul creștin în drepturile îndreptățite pe care le are în România creștină. — Când vor fi ajuns la această înțelegere, biruința nu va fi departe.

B. Cluj. Felul cum pricepe »Dimineața« (Nr. 998) chestiunea avortului nu trebuie să vă surprindă. Orietările și ideologia ei, în general, e prea bine cunoscută. Crede în ideile de stânga. Luptă, mai mult ori mai puțin deschis, pentru crezul marxist-materialist. Nu-i mirabil deci, că se însiră în tabăra celor cari cer dreptul de omori copii mici, ascunzând această abominabilă crimă în scutece »eugenice și etice« (!). — Dacă, cu toată această deosebire esențială de poziții, ea se vede nevoită să recunoască în protestul »Reuniunii femeilor din Blaj« expresiunea punctului de vedere »pur creștinesc«, este prea de ajuns. Restul argumentației întesează mai puțin. »Reuniunea femeilor« noastre, ca și toți cei cari s'au ridicat împotriva concepției păgâne proiectului de cod, nici n'au voit alta, decât să scâlțâie nițel conștiințele cam adormite ale acelor cari simț »pur creștinesc«. Fiindcă numai ei pot înțelege problema prin lumina evangheliei. Cei cari își închipuie că există și-un creștinism »impur«, sau mai puțin pur, tranșant, acționist, se înșală amar. Faptul că nu toată lumea ține toate legile creștine este, evident, departe de a justifica acest punct de vedere al lașității necreștine. Tendința trebuie să fie realizarea cât mai deplină a creștinismului integral, și nici decum distrămarea lui prin renunțarea, pe rând, la toate poruncile împotrivate sub pretext că celelalte nu se respectă. — Diferențiere, numărul acelor cari simț creștinesc este mare decât se crede. Fiindcă, în deosebire de lumea peștiră a unor redacții, și de teoreticienii grozavi ai cafenelelor, imensa mulțime a cetățenilor țării crede în evanghelie și vrea, hotărât, ca și legile să țină seama de comandamentele ei eterne. Aceasta e voința țării creștine. A înțeles acest lucru și comisiunea parlamentară, care lucrează acum la cod. După informațiunile noastre, ea dă toată atențiunea punctului de vedere »pur creștinesc« și caută modalitatea pentru a-l satisface. — Trebuie, totuși, să stăm încă de veghie!